

PŘÍLOHA K TISKOVÉ ZPRÁVĚ

Souhrn situace v oblasti hazardního hraní v České republice 2024

Regulace a politika v oblasti hazardního hraní

- Oblast hazardního hraní (HH) je součástí integrované politiky v oblasti závislosti. Základní legislativní rámec regulace HH představuje zákon o hazardních hrách, naposledy byl novelizován v r. 2023.
 - Novela zákona zpřesnila definice zejména v souvislosti s internetovou hazardní hrou, došlo k rozšíření informačních povinností poskytovatelů hazardních her směrem k hráčům a byly rozšířeny možnosti zápisu do *Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách*. Nově je zaveden prostředek pro zamezení účasti na hazardní hře, tzv. panic button, jehož použitím se hráč na 48 hodin vyloučí z hraní hazardních her.
 - Současně došlo ke změně zákona o dani z hazardních her.
- Regulačním orgánem v oblasti provozování hazardních her (HH) je ministerstvo financí (MF). Orgány pověřenými dozorem nad dodržováním zákona jsou Celní správa a MF.
- V platnosti je *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027*.
 - Nový *Akční plán politiky v oblasti závislosti na období 2023–2025* navrhuje nastavit regulaci v oblasti HH s ohledem na rizikovost jednotlivých typů HH, včetně zohlednění prostředí, ve kterém jsou hry provozovány (land-based vs. online).
 - Akční plán rovněž ukládá zpřísnění regulace reklamy na HH.
- Provozování HH je předmětem daně. Od 1. 1. 2024 existují v ČR dvě sazby daně z HH: 30 % pro kurzové sázky, totalizátorové hry, bingo, živou hru, tombolu a turnaj malého rozsahu a 35 % pro loterie a technické hry (TH).
 - Veškerý výnos daně z hazardních her, které jsou provozovány online, je příjmem státního rozpočtu.
 - Výnos z daně u TH land-based se dělí v poměru 55 : 45 ve prospěch státu, u ostatních HH land-based je zavedeno dělení 65 : 35 ve prospěch obcí. Oproti předchozímu období se tedy výrazně zvýšil výnos daně z HH ve prospěch státu.
- Obce mohou zakázat či omezit provozování technických a živých her na svém území prostřednictvím obecně závazné vyhlášky (OZV).
- Reklama na HH musí povinně obsahovat varování před riziky HH, často však bývá nezřetelné. Propagace provozovatelů HH je nedílnou součástí sportovního marketingu, kde nepodléhá žádné regulaci. Reklama a marketing mají také formu registračních bonusů pro nové klienty a věrnostních programů pro stávající hráče.

Trh s hazardními hrami

- Nabídka hazardního hraní v ČR je dlouhodobě vysoká.
- K 1. 1. 2024 mělo povolení provozovat hazardní hry (HH) v ČR 54 společností, z nich 3 měly sídlo mimo ČR. Největší počet provozovatelů mělo povolení k provozování land-based technických her (38) a land-based živých her (33). V posledních letech se zvyšuje počet společností s povolením k provozování online technických (25) a živých her (7) a také online loterií (5), zejména online okamžitých loterií.
 - Počet povolených TH od r. 2011 klesá. K 1. 1. 2024 jich bylo povoleno 24,3 tis., živých her bylo povoleno 3,3 tis. Počet provozoven s technickými a živými hrami se dlouhodobě snižuje (707 k 1. 1. 2024, v tom 358 kasin a 349 heren).
 - K 18. 3. 2024 bylo v ČR celkem 1 765 sázkových kanceláří. Většina kurzového sázení probíhá v současnosti v online prostředí.
 - Místa, kde lze provozovat loterie, nejsou v ČR téměř regulována. Dostupnost číselných loterií je vysoká, loterie lze vsadit na téměř 8 tis. terminálech v trafikách, na pobočkách České pošty i na pokladnách obchodů některých řetězců.

- Z pohledu vzniku a rozvoje problémového hraní představují oproti klasickým hrám a loteriím v land-based prostředí vyšší riziko online hry, včetně online loterií – jsou dostupné nepřetržitě, umožňují hraní více her současně, nabízejí možnost okamžité hry a jednotlivé hry, sázky nebo slosování probíhají s vysokou frekvencí.
- Hráči v r. 2023 prohráli v hazardních hrách (HH) v ČR celkem 59,2 mld. Kč, což je o 5,4 mld. Kč (10 %) více než v r. 2022.
 - Celkem bylo do hry vloženo 873,5 mld. Kč a na výhrách bylo vyplaceno 814,3 mld. Kč.
- Nejvyšší podíl příjmů provozovatelů ze hry připadá dlouhodobě na technické hry land-based, které tvořily 28 % trhu a utržily 16,7 mld. Kč. Technické hry online tvořily 28 % trhu s příjmy 16,3 mld. Kč, kurzové sázky online utržily 12,0 mld. Kč (20 % trhu), loterie land-based 7,2 mld. Kč (12 % trhu).
 - Bez rozlišování na land-based a online tvořily technické hry 56 % příjmů provozovatelů ze hry, kurzové sázky 22 %, loterie 17 % a živé hry 6 %.
 - Dlouhodobě narůstá podíl peněz prohraných online. V r. 2023 tvořil online trh s HH 53 % příjmů provozovatelů (v r. 2022 to bylo 50 %).
- Výběr daně z HH dosáhl v r. 2023 celkem 18,6 mld. Kč, což je o 1,6 mld. Kč více než v předchozím roce (17,0 mld. Kč). Inkaso daně z TH dosahovalo 11,6 mld. Kč a z ostatních her 7,0 mld. Kč. Příjmy do obecních rozpočtů byly 9,5 mld. Kč a do státního rozpočtu 8,8 mld. Kč. Podíl státu na příjmech z daně z hazardních her dosahoval 48 %.
- Na trhu se nadále objevují i aktivity s prvky HH. V digitálních hrách se stále častěji využívá tzv. lootboxů, placených součástí hry s prvkem náhody.

Hraní hazardních her mezi dětmi a mládeží

- Podle studie *ESPAD 2019* hrálo HH o peníze celkem 11 % 16letých (17 % chlapců a 4 % dívek), přičemž nejčastěji trávili hraním HH méně než půl hodiny denně.
 - Podle škály *Lie/bet* se 2 % 16letých (4 % chlapců a 1 % dívek) nacházela v riziku rozvoje problémového hraní, z toho ve vysokém riziku 0,5 % (0,9 % chlapců a 0,2 % dívek). Podle screeningové škály *CSPG* spadalo do rizika problémového hraní celkem 5 % studentů (9 % chlapců a 2 % dívek), v tom 3 % studentů do kategorie vysokého rizika.
- Ve skupině 15–19letých studentů SŠ uvádělo podle studie *UPOL 2021* zkušenost s hraním hazardních her v posledních 12 měsících celkem 30 % dospívajících (38 % chlapců a 24 % dívek), po vyloučení loterií 18 % dotázaných (30 % chlapců a 9 % dívek).
 - V riziku rozvoje problémového hraní se podle škály *Lie/bet* nacházelo 5 % 15–19letých (10 % chlapců a 1 % dívek), z toho ve vysokém riziku 1,2 % studentů (2,5 % chlapců a 0,2 % dívek). Riziko rozvoje problémového hraní roste s věkem studentů.
- Podle studií realizovaných v r. 2023 mezi 11–19letými žáky ZŠ a SŠ v Praze a v Ústeckém kraji uvedlo hraní HH v posledních 12 měsících 16–17 % dotázaných. Opakovaně, tj. několikrát za rok, hrálo 6 % a pravidelně, tj. skoro každý týden, téměř denně nebo denně, hrála 2 %.

Hraní hazardních her v obecné populaci

- V r. 2023 uvedlo účast na HH (včetně loterií) v posledních 12 měsících 28–58 % osob starších 15 let, 12–27 % dospělé populace hrálo HH bez loterií a 7–26 % online HH.
 - K nejčastěji uváděným hrám patří loterie (22–53 % v posledních 12 měsících podle studie). Po vyloučení loterií je dlouhodobě nejčastěji uváděna účast na kurzovém sázení land-based (6–22 %) i online, včetně live sázek (4–13 %).
 - Dlouhodobě lze pozorovat několikanásobně vyšší prevalenci mezi muži a mezi mladými dospělými ve věkové skupině 15–34 let. V posledních letech je patrný nárůst zkušeností s online HH, a to především v mladších věkových kategoriích (15–34 let).

- Do kategorie rizika problémového hraní spadala v r. 2023 podle škály *Lie/bet* 2–3 % dospělých. Při extrapolaci výsledků na populaci ČR odpovídal počet osob v riziku problémového hraní přibližně 180–275 tis., z toho ve vysokém riziku se nacházelo přibližně 50–140 tis. osob.
- Odhady problémového hraní na základě škály *PGSI* dlouhodobě dosahují 400–530 tis. osob v riziku, v tom 120–170 tis. osob se nacházelo ve vysokém riziku.
 - Dlouhodobě se ukazuje, že nejvyšší zastoupení hráčů v riziku problémového hraní je mezi hráči TH land-based a hráči online kurzových sázek (včetně live sázek).
 - Podle studie *Lékaři ČR 2022* dosahuje míra problémového hráčství 1 %. V absolutních číslech jde přibližně o 113 tis. osob, z toho přibližně 10 tis. osob mladších 18 let.
- Prevalence hraní HH je vyšší v některých populačních skupinách. Ve studii mezi vězni v r. 2022 byla prevalence hraní HH v posledních 12 měsících (před nástupem trestu) 40 %. V riziku problémového hraní podle škály *Lie/bet* bylo celkem 23 % osob ve výkonu trestu.
- Studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* potvrzuje stejný vzorec rozvoje problémového hráčství, s hraním HH respondenti začali v průměru ve věku 20–24 let, pravidelně hráli od 25–27 let, problém s kontrolou hraní nastal ve věku 28–30 letech a odbornou pomoc vyhledali v průměru v 32–34 letech.

Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti

- Studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* potvrdila vysoký výskyt psychiatrické komorbidity. Celkem 93 % hráčů mělo v posledních 30 dnech před léčbou úzkostně-depresivní příznaky.
 - Myšlenky na sebevraždu mělo někdy v životě 44 %, pokus o sebevraždu uvedlo 24 %, z toho více než polovina opakovaně.
 - Mezi hráči trpícími hráčskou poruchou je několikanásobně vyšší výskyt užívání nelegálních návykových látek.
- Průměrné měsíční výdaje na hraní v posledním roce před začátkem léčby byly 43 tis. Kč, průměrná měsíční bilance byla –49 tis. Kč. Zadlužení uvedlo 94 % hráčů, průměrná výše dluhu byla přibližně 330 tis. Kč.
- Hlavní zdroj příjmů hráčů před vstupem do léčby představovala legální práce (84 % celkového příjmu hráčů), dále nebankovní půjčky a půjčky od blízkých osob.

Kriminalita

- Jako kriminalita primárně související s hraním hazardních her (HH) jsou označovány přestupky a trestné činy, jejichž skutková podstata zahrnuje provozování HH.
- Celní správa provedla v r. 2023 v rámci výkonu dozoru nad provozováním HH 908 kontrol a zjistila 554 porušení zákona o hazardních hrách. Uložené pokuty činily 520,2 mil. Kč.
 - V r. 2023 proběhlo 89 kontrol v oblasti nelegálního provozování HH online, při nichž bylo zjištěno porušení zákona v 72 případech. Prověřeno bylo 481 webových stránek.
 - Na seznamu nepovolených internetových her bylo ke konci května 2024 zapsáno 1 119 webových stránek.
 - Nadále zůstává největším problémem přechod z provozování nelegálního hazardu v restauračních zařízeních na nelegální provozovny, jež jsou provozovány pouze za účelem hazardních her.
- Za r. 2023 policie eviduje 8 trestných činů v souvislosti s hraním HH, stíháno bylo 24 osob. V porovnání s předchozím rokem je patrný nárůst počtu osob stíhaných v souvislosti s HH.
- Státní zastupitelství eviduje za r. 2023 celkem 9 osob stíhaných pro některý z trestných činů primárně souvisejících s hraním HH, obžalováno bylo 9 a odsouzeno 7 osob.
- Podle výsledků studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* se 68 % hráčů dopustilo krádeže, 66 % podvodu, 58 % zpronevěry. Spáchání krádeže nebo jiného nezákonného jednání kvůli hraní HH nebo splacení dluhu ze hry někdy v životě uvedlo téměř 20 % respondentů dotazníkové studie mezi osobami ve výkonu trestu odnětí svobody.

Prevence

- > Prevence hazardního hraní u dětí a dospívajících je součástí systému prevence rizikového chování. V platnosti je *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027*.
- > Certifikaci odborné způsobilosti v primární prevenci mělo k prosinci 2019 celkem 62 organizací s 94 programy, z nich 80 se věnovalo i problematice HH. Proces certifikací je od května 2019 pozastaven.
- > Do *Systému evidence preventivních aktivit* nahlásilo své aktivity ve školním roce 2022/2023 celkem 2 448 ZŠ a SŠ (46 % všech škol v ČR).
 - > Na prevenci nelátkových závislostí (tj. prevenci hraní HH a nadužívání digitálních technologií) bylo zaměřeno 6 % programů.
 - > Tématu nelátkových závislostí, včetně hraní HH, bylo věnováno nejvíce času ve vyšších ročnících ZŠ a na SŠ (v průměru 2 vyučovací hodiny).
- > Podle studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* byla 54 % hráčů nabídnuta možnost omezení hraní, a to nastavením limitů hry, z nich 17 % nabídky využilo.
- > V *Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách* bylo k 31. 12. 2023 zapsáno celkem 198,9 tis. osob, z toho 9,6 tis. na vlastní žádost, ostatní osoby byly zapsány z moci úřední (96,2 tis. osob v úpadku, 62,7 tis. osob pobírajících dávky v hmotné nouzi a 23,9 tis. tzv. společně posuzovaných osob pro dávky).

Léčba

- > Míra vstupu hráčů HH do léčby je poměrně nízká, i když kapacita a dostupnost specializované péče v ČR roste. Příčinou jsou mj. bariéry na straně hráčů, zejména strach z přiznání problému a odmítnutí ze strany rodiny.
- > Celkem 75 % hráčů ze studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* se někdy v životě pokusilo své hraní omezit nebo s hraním přestat bez odborné pomoci. Opakovaně se léčilo 77 % hráčů v léčbě.
 - > Hlavními důvody pro vyhledání odborné pomoci byly problémy ve vztazích s blízkými a finanční problémy následované problémy v oblasti duševního zdraví.
- > Služby pro hráče a jejich rodiny jsou v ČR poskytovány v ambulantních adiktologických programech, psychiatrických ambulancích a také v pobytových programech. Rozvíjejí se online poradenské a léčebné intervence. Celkem je kontaktu se službami odhadováno 3–4 tis. osob.
 - > Ze *Sčítání adiktologických služeb 2023* vyplývá, že hráči jsou jednou z cílových skupin 52 % služeb v ČR. Hráčům nabízejí převážně ambulantní a kontaktně-poradenské služby.
 - > Poskytování intervencí hazardním hráčům uvedlo 89 služeb podporovaných v dotačním řízení Úřadu vlády ČR. V kontaktu se službami bylo 3 035 hráčů.
 - > V ambulantní a lůžkové psychiatrické péči bylo v r. 2023 celkem 1 198 pacientů s hlavní nebo vedlejší diagnózou patologické hráčství (F63.0), z nich v ambulancích bylo léčeno 887 osob a na lůžkových odděleních 311 osob.
 - > Rozvíjí se nabídka pomoci prostřednictvím internetu a telefonu. Od r. 2018 funguje *Národní linka pro odvykání hraní* (tel. 800 350 000). *Linka pomoci pro hráče hazardních her a jejich blízké* (777 477 877) funguje od dubna 2024 v non-stop režimu.
 - > Specializované oddíly s dobrovolným léčením závislostí, jejichž cílovou skupinou jsou i osoby s hráčskou poruchou, byly v r. 2023 zřízeny v 10 věznicích z celkového počtu 35. Hraní HH jako primární problém uvedly 2 osoby z celkového počtu 292 osob nově zařazených do terapeutického programu.

Tento souhrn situace byl zpracován na základě **Zprávy o hazardním hraní v České republice 2024**, která je součástí informačního balíčku zpráv o závislostech. Zprávu zpracovalo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (pracoviště Úřadu vlády ČR).

Všechny zprávy o situaci v oblasti závislostí jsou zveřejněny na stránkách **drogy-info.cz**.